СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXV. Ч. 137. Джерзи Сіті, Н. Дж., середа, 15. червня, 1927. VOL. XXXV. No. 137. Jersey City, N. J., Wednesday, June 15. 1927. THREE CENTS

ВЕЛИКЕ ПРИНЯТТЄ ЛИНДБЕРГА В НЮ ЙОРКУ

МІЛІОНИ ЛЮДИЙ ВИТАЮТЬ ВОЗДУШНОГО ГЕРОЯ.

НЮ ЙОРК, 13. червня. — Місто Ню Йорк, найбільший город Америки, бачило уже всякі врочистости й паради, бо витало воно великих американських вождів і політиків, заграничних ґенералів, королів, наслідників престолів, провідників політики, літератури й фінансів. Та ще ніколи не зробив Ню Йорк нікому такого привитання, як отсе зробив нині американському воздушному героеви Линдберґови.

На сю врочистість місто прибралося заздалегідь в урочистий одіж. На вулицях уставлено тріюмфальні брами. На стовпах ліхтарень завішено спеціяльні лямпи, а стовпи прибрано прапорами. На кождій площі уряджено сидження, на яких місця продавано по високій ціні.

До міста на сей день зїхалося додатково ще кілька міліонів людий з околиці. Здовж цілої дороги, якою переїздив Линдберґ, розливалося справдешне море людий. Обчисляють, що коло 4 міліони людий зібралося на се привитання.

Линдберґ полетів до Ню Йорку літаком. Висів він під Ню Йорком, а до Ню Йорку його завезла урядова лодка. Висівши на Бетері, він поїхав у поході до Сіти Гол-у, де його врочисто привитав міський уряд. Пізнійше він пішов у параді на гору міста до Сентрал Парку. У поході брало участь 10,000 війска. В парку ґубернатор стейту дав Линдберґови стейтову медалю за відвагу. Там зібралося кількадесять тисяч шкільної молодежи, яка урядила Линдберґови горячу овацію.

Вечером Линдберґа й його матір, яка брала цілий день участь у парадах, принимав на вечері нюйорський міліонер Кларенс Г. Мекей, голова Почтової Телеґрафічної Ко., у своїй палаті на Лонг Айленді.

Через цілу сю параду Линдберґ заховувався всюди незвичайно просто та без ніяких претенсій. Подібно держалася його мати.

Парада не обійшлася без кількох нещасть. У богато місцях люди подушили дітий та дівчат. Богато людий попадало від літної спеки. На даху одного готелю померла, приглядаючися параді, одна 23-літна женщина.

НАЧАЛЬНИК ФЕДЕРАЦІЇ ПРАЦІ ВИСТУПАЄ ПРОТИ ПРОВОДУ КУШНІРСЬКОГО СТРАЙКУ.

ПРЕЗИДЕНТ ҐРІН ЗАКИДУЄ НЮЙОРСЬКИМ РАДИКАЛАМ ТЕРОР.

ВАШИНГТОН, 13. червня. — Нині почалася тут в будинку Американської Федерації Праці конвенція Межинародної Кушнірської Юнії.

Привітну промову до делеґатів виголосив Вилием Ґрін, президент Американської Федерації Праці. Ґрін напав підчас промови на політику провідників нюйорського кушнірського страйку, закидуючи їм, що вони хочуть знищити теперішну кушнірську юнію та підорвати Американську Федерацію Праці. Провідники страйку викликали страйк проти виразної постанови умови, заключеної межи кушнірською юнією а підприємцями. Ломлячи контракт, радикали хотіли підорвати не підприємців, а юнію.

Ґрін говорив далі, що ся тактика радикальних провідників заставляє Федерацію Праці боронити юнії всіми способами. Ґрін не сумнівається, що юнія побідить. Американські комуністи мусять потерпіти в сій боротьбі поражку, бо на 12,000 нюйорських кушнірів 10,000 виступило разом з Федерацією Праці.

УРЯД НЕ БУДЕ СТАРАТИСЯ ЗА НОВІ ПРИПАСИ МЕДИЧНОЇ ГОРІВКИ.

СПОЖИВАННЄ ЇЇ СПАДАЄ „З НЕВІДОМИХ ПРИЧИН".

ВАШИНГТОН, 13. червня. — Департамент скарбу сповіщає, що він не буде старатися о новий припас медичної горівки, бо споживанне її спало з 2 міліонів ґальонів на рік на 1,600,000. Уряд каже, що він не знає причини сього обниження вживання горівки для медичних цілий, але лікарі моглиби йому сказати, що вони вживають медичної горівки не менче, як вони вживали досі, але що вони не беруть її від уряду.

МЕКСИКАНСЬКІ ВІЙСКА ПОБИЛИ ІНДІЯНСЬКИХ ПОВСТАНЦІВ.

МЕКСИКО, 13. червня. — В стейті Сонорі прийшло до кількагодинної битви межи військами федерального уряду а відділом повстанців з індіянського племени Яків, яке повстало підбурене римо-католицькими епископами. В битві згинуло кількох Індіян та один жовнір. По битві в руки війска попав табор Індіян з жінками й дітьми, з котрими Індіяни вибралися на війну.

КУЛИДЖ ПОЧИНАЄ СВОЇ ЛІТНІ ФЕРІЇ.

ВАШИНГТОН, 13. червня. — Президент Кулидж виїхав нині спеціяльним поїздом на свої вакації до Блек Гилз у Савт Дакоті. По дорозі він виголосить у ріжних містах політичні промови.

ЛИНДБЕРҐ ХОТІВ ВЕРТАТИ АЕРОПЛЯНОМ.

ЛОНДОН, 12. червня. — Вийшло на яв, що Линдберґ хотів за всяку ціну облетіти на своїм аероплянї Европу й Азію, а потім через Сибір, залив Берінґа і Аляску вертати до Америки. Відмовив його від цеї постанови американський амбасадор в Лондоні Гавтон, який заявив, що американський нарід і уряд бажають собі його повороту.

КРІВАВА СУТИЧКА НА БОЛГАРСЬКО-ЮГОСЛАВЯНСЬКОМУ КОРДОНІ.

На болгарсько-югославянськім кордоні в околиці Куманово дійшло до кривавої сутички між Болгарами та Югославянами. По обох сторонах були вбиті та ранені.

ІНВАЛІДИ АРМІЇ КОЛИШНЬОЇ УНР. ДІСТАНУТЬ ПЛАТНЮ.

Рада польських міністрів на своїм засіданню з 20 травня ц. р. під проводом віцепремієра Бартля ухвалила проєкт розпорядку президента Польщі, який впроваджує деякі зміни до закону про забезпечення воєнних інвалідів і їх родин. Зміни йдуть в цьому напрямі, що закон поза інвалідами польських військ буде обнимати також інвалідів чужих формацій, признаних Польщею за такі, що на основі союзу або порозуміння боролися з оружною польською силою проти ворожих держав, о скільки ці особи мають польське горожанство або на основі дозволу перебувають на території Польщі. Належать сюди головно інваліди армії бувшої УНР (Петлюра), відділи Балаховича, Перемикіна і колишньої козацької дивізії Яковлева.

ПЕРЕДВИБОРЧА САМОВОЛЯ ПОЛЯКІВ.

Передвиборча кампанія Українців починає лякати польську владу й ця робить всі можливі заходи, щоби терором і пострахами відтягнути українських виборців від голосування. На поміч урядові прийшла й ППС. (польська партія соціялістична), яка проголосила бойкот виборів і взиває польській і український пролетаріят, щоб не брали участи в виборах, доки не буде ухвалена 5-хвостикова виборча ординація.

З усіх сторін краю доходять вже вісти про численні арештування для постраху та ревізії по українських установах. Ревізії переводять навіть по кооперативах та грозять, що їх позамикають, якщо члени кооператив будуть займатися виборчою акцією.

Тут виходить на яв, як не можна краще, дволична гра польського уряду, який, позволяючи військовим брати участь у виборах, назвав ці вибори аполітичними, а у відношенні до Українців уважає їх політичними.

Одначе ці практики не вплинуть на українське населення й виборчі приготовання в повному розгарі.

ПРО СПРИЯННЯ РОЗВИТКОВІ ЗАХІДНО-УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ.

Постанова Політбюра ЦК НП(б) У. про розвиток української художньої літератури говорить:

„Виходячи з того, що велика частина українських робітників і трудящих закордону перебуває в занадто скрутному стані щодо культурної творчости, до того-ж на Радянській Україні перебуває чимало письменників Західньої України — сприяти групі літературних сил Західної України (з Польщі, Чехословаччини та Румунії) західньо-українських революційних письменників".

ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД ТЕАТРАЛЬНОГО ПОДАТКУ.

Президія київського окрвиконкому ухвалила звільнити від оплати всіх театральних податків до кінця року: Держтеатр „Березіль", Держоперу і Капелю Дух.

ВІДСЛОНЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО ПАМЯТНИКА НА ЧУЖИНІ.

В неділю, 15. травня ц. р., відбулось у Відні святочне відслонення пропамятної таблиці Пантелеймона Куліша, при участи чисельно зібраної нашої віденської громади. Таблицю приміщено в VIII. окрузі на домі Skodagasse ч. 9 („Bernardhof"), в якому підчас свого побуту у Відні жив і працював поет разом з проф. Іваном Пулюєм.

На тому домі була вже до 1922 р. пропамятна таблиця, цинкова, ясно-синьої краски та золотим, дещо приниженим написом у двох мовах: український та німецький. Підчас відновлення „Bernardhof'у" — весною 1925 р. — таблицю знято і вона пропала без сліду. Всі старання віденської „Січи" віднайти її, остали без успіху.

Відслонена тепер нова пропамятна таблиця зроблена з чорного мармору, на ній напис золотими буквами в німецькій мові: „У цьому домі мешкав у 1870 році український поет Пантелеймон Куліш і український учений д-р Іван Пулюй". Построєно її стараниям студ. т-ва „Січ" з дрібних студентських жертв. Скупі засоби не позволили на другий — український — напис і відповідно більшу величину таблиці.

Торжественне відслонення відбулося о год. 3. пополудні. Вокальною точкою мужеського хору під орудою інж. І. Божейка започатковано те небуденне свято. Довшу, але дуже змістову промову виголосив студ. Иванусів, в якій коротко подав історію таблиць, подрібніще зупинився над постаттями Куліша і Пулюя, та пригадав не тільки культурну, але політичну спадщину першого з них, а саме важкі політичні досвіди палкого й горячого Куліша — нам у науку. При кінці своєї промови відслонив Иванусів нову пропамятну таблицю прикрашену зеленю та національними лентами.

Відспіванням національного гимну і „Ми гайдамаки" закінчено це небуденне свято української громади на чужині.

КЛОПІТ З „ПРОЛЄТАРСЬКИМ СТУДЕНСТВОМ".

Дня 11. травня ц. р. відбулось у Харкові засідання пленума Всеукраїнського бюра пролетарського студенства. Зі звіту, складеного головою Центр. бюра Корсуновим, виходить, що положення студентів на Радянській Україні надалі дуже важке. Зі загального числа студенства України 65 тисяч чол. (тут враховується крім Українців також Москалів, Жидів, Поляків, Вірмен і т. д.) одержує стипендії лише 22.300 студентів. Ті стипендії невеличкі, бо всього 20 карб. у місяць (10 дол.) і ніяк не вистарчають на найбільш скромне удержання студента. Тут треба взяти на увагу, що все майже студентство на Радянщині, це біднота, пролетаріят, бо більш заможним нема майже вступу до університету. Крім важкої мешкальної справи, незвичайно загрозливим являється фермент серед студенства. Багато з робітників та найбідніших селян, попавши на університет, змінює свої соціяльні погляди, набирає „буржуазних наклонів" та клясово „вироджується". Серед студенства помітні: український націоналізм та антисемітизм.

На нараді рішено боротися всіма силами з тими „ухилами", які ще раз знаменують наглядно крихкість большевицьких теорій супроти вроджених наклонів кожної людини.

СВАРКА МІЖ РОСІЙСЬКИМИ МОНАРХІСТАМИ В БУДАПЕШТІ.

Російські монархісти на еміґрації все ще мріють про привернення царату бувшої Росії. І як дивоглядно це не було б, все ще находяться аматори на престол зпоміж рідні бувшого царя Миколи. Особливо побиваються за престол (!) бувший князь Кирило та бувший головнокомандуючий Микола Миколаєвич. Останні телеґрафічні звідомлення донесли, що серед кольонії російських монархістів у Будапешті прийшло до такого завзятого спору, хто має бути царем, чи Микола чи Кирило, що мусів туди приїхати аж з Брісселю ген. Вранґель, щоби втихомирити посварених. Вранґель склав м. и. візиту реґентові Угорщини Гортію та премієрові гр. Бетленові і просив їх, аби не відмовили підтримки російській еміґрації, яка віддячиться, коли поверне до „єдиної, неділимої". Дня 10. травня повернув Вранґель до Брісселю.

ВСЕУКР. ЗІЗД ОРҐ. „ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА".

Дня 25 травня ц. р. відбудеться в Харкові всеукраїнський зїзд організацій „Червоного Хреста" при співучасти делеґатів з цілого Радянського Союзу.

ЗАСТРІЛИЛА ЧОЛОВІКА В СВАРЦІ.

Серед сварки за худобу, яка ходила на її фарму, Параска Сесюк з Савді коло Атабаски (Алберта) застрілила свого сусіда Иосифа Микитовича. Микитович умер від кулі.

ВІДПОВІДЬ СОВІТІВ ЗАЖУРИЛА ВАРШАВУ

УРЯД ВІДКИНЕ СОВІТСЬКІ ДОМАГАННЯ. — НАПРУЖЕННЄ МІЖ РАДЯНСЬКИМ СОЮЗОМ А ПОЛЬЩЕЮ ЗРОСТАЄ.

ВАРШАВА, 13. червня. — Проголошена в пресі послідна нота заступника міністра закордонних справ Літвінова викликала в Польщі в уряді і серед населення велике незадоволення. З огляду на польську заяву і вирази співчуття з приводу вбийства совітського посла Войкова, надіялися з Москви лагідного тону. А тут Літвінов домагається арештовання протисовітських аґітаторів та видалення їх з Польщі, а надто хоче мати при розправі свого представника.

Виходить, що Польща тих домагань не виповнить, бо це неможливе. Видалити протисовітських аґітаторів не так легко, бо вони стали польськими горожанами. А совітського представника до розправи проти Бориса Коренка, вбийника Войкова, допустити не можна, бо на це не дозволяє карна процедура.

Та мимо цего потішають себе в Польщі тим, що та остра совітська нота є собі тільки совітським блофом, от собі страхи на Ляхи. Чи так воно є, буде можна побачити по розправі проти Коренка, якого на смерть як дуже молодого таки не засудять.

ДОДЕ ПІШОВ ТАКИ ДО ВЯЗНИЦІ.

НЕ ХОТІВ ПРОЛИТТЯ КРОВИ І ПІДДАВСЯ ПОЛІЦІЇ.

ПАРИЖ, 13. червня. — Монархістичний редактор Доде, що став в обороні чести свого сина, що згинув на полі битви, мав йти до вязниці. Не хотів одначе повинуватися засудові і обарикадував себе в редакції з тисячною молодих зоргівців та був рішений відбиватися від поліції, коли вона прийде забирати його до тюрми. Справа набрала розголосу і підкреслила уми і серця і так з природи горячого французького народа. Опінія була подїлена. Хоч як симпатизували з Доде, то мимо сего закон Франції повинен стояти висше всього. Так думав префект поліції і міністерство. І ото взялися до виконання закона. Префект поліції зібрав цілу масу фаєрманів, а редакцію замкнув поліційним кордоном. Фаєрмани мали вдертися при помочи драбин до редакції і забрати Доде. В редакційнім будинку стояла на поготівлю тисячка прихильників Доде. Заки прийшло до борби, наблизився до редакції сам префект поліції і запукавши до дверий, заявив, що хоче бачитися з Доде. А коли той вийшов, префект сказав: Пане Доде, я говорю до вас як до людини і як до Француза. Ви не хочете кровопролиття, а самі добре знаєте, так як і я, що до такого кровопролиття прийде. Піддайтеся. Кровопролиття, якого ви будете причиною, не верне вам вашого сина, по якім косите жалобу. А Доде підніс руки і відповів піднесеним голосом: Пане префекте, ви виповіли людську мову серед тої нелюдської афери. Я не хочу, щоби через мене лялася кров. Я не желаю собі горожанської війни. Я піддаюся для добра Франції. Я піддаюся задля памяти про мого сина, знаючи, що тут прийде до проливу крови. Я не хочу, щоби через те другі відчували той біль, який я відчуваю. Я піддаюся і кричу: Хай живе Франція.

Супроти його поведення думають, що вязничну кару вкоротять в дорозі ласки.

ЯПОНІЯ ЗА МОРСЬКИМ РОЗОРУЖЕННЄМ.

СХИЛЬНА ДО ЯК НАЙДАЛЬШЕ ЙДУЧИХ УСТУПСТВ.

ТОКІО, 13. червня. — На женевській розоружній морській конференції заявиться Японія за тим, щоби при розоруженню ставити для всіх держав одну міру, бо це буде мати дуже користний вплив на другі держави. Велика Британія, Америка і Японія повинні мати таку саму воєнну фльоту з обмеженнєм певного максимум. Японія заявляє, що вона займає тепер через своє положенне упривілейоване становище, але легко з него зрезиґнує і погодиться стояти на рівні з другими. Що більше, вона певна того, що ніколи не побудує такої фльоти, як її буде мати Англія і Америка, бо це надто обтяжило би її державний буджет.

ЗА 4 РОКИ ПЕРШИЙ СТРАЙК.

2000 РОБІТНИКІВ ВИЙШЛО НА СТРАЙК ЯК ПРОТЕСТ ПРОТИ НОВИХ ПОДАТКІВ.

МАДРИД, 13. червня. — 2000 робітників, які працюють при будові кораблів, вийшло на страйк по причині нового обтяжуючого їх податку. Це перший страйк від часу, коли Прімо де Рівера став диктатором. Уряд візвав робітників до надуми та загрозив, що коли вони не повернуть до роботи, будуть викинені з роботи, а на їх місце прийдуть другі. Колиб уряд дійсно взявся до репресій, можна надіятися заворушень.

ВИБОРИ ДО ІРЛЯНДСЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ ПОКІНЧЕНІ.

ПРАВИТЕЛЬСТВЕННА ПАРТІЯ І ПАРТІЯ ДЕ ВАЛЕРИ МАЙЖЕ РІВНО СИЛЬНІ.

ЛОНДОН, 13. червня. — Вибрано 152 послів до парляменту Ірляндської республики. З того 79 є за придержанням конституції, а 38 є завзятими ворогами англійсько-ірляндського порозуміння. Правительство має більшість 17 голосів. Ніхто не надіявся, що де Валера буде мати ще так великий вплив, як це виявилося при голосованню. Виходить, що правити буде можна тільки дорогою коаліції. З партії де Валери вибрано 34 послів.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПОСМЕРТНЕ СЛОВО

„Не можу видержати стиду й болю душі й втікаю з поля боротьби. Тебе прошу, поможи по силам моїм сиротам, передовсім у перших, найстрашнійших хвилях. Дуже Тебе прошу, щоб упросив для мене церковний похорон. Прощай. Всіх, з котрими не мав я нагоди говорити й поєднатись в останніх днях, проси, щоб мені простили мої гріхи й кривди, їм мною заподіяні" — отсе останні слова д-ра Володимира Бачинського. Написавши їх в листі до свого брата, пішов відобрати собі життя, заживаючи отруї і підтинаючи собі жили на руках. Непритомного відвезено його потім до шпиталя, де помер по двох днях тяжких мук.

Так зійшов зі світа один з найздібнійших наших громадянських діячів, який по українсько-польській війні стояв довгий час у політичнім проводі Галицької України. Доля не була йому ніколи мачухою. Заряня пізналися на його здібностях, завдяки яким маючи всего 27 літ стає секретарем національно-демократичної партії. В 1913 р. стає послом до галицького сойму, а рівнож і послом до віденського парляменту. В 1920 р. стає головою Міжпартійної Ради, а тим самим і диктатором політики Галицьких Українців в краю. По вирішенню Ради Амбасадорів з дня 14. марта 1923 р. зводить він трудову партію з дороги безкомпромісовости на шлях компромісу з Польщею. З того часу датується найостріша фаза його боротьби з през. д-ром Петрушевичем і галицьким політичним закордонним центром, який стояв і стоїть до сегодня при принціпі безоглядної боротьби з Польщею. Опортуністичне становище д-ра Бачинського довело до цего, що його поставлено поза рамки партії, а вкінці і поза рамки громадянства. Др. Бачинський став неможливим, почали оминати його навіть найліпші приятелі, бо навіть і тих почав уважати за дурнів, а себе за одиноко покликаного до проводу. Захорівши на манію величности, а не маючи за собою партії ні громадянства, офірує Польщі свою минувшину, а Польща використовуючи хорі нерви людини, використовує його маркантну фіґуру і славну минувшість та популярність до баламучення нашого народу, завертаючи його від боротьби до признання польської державности і угодовости.

Та мимо цего др. Бачинський не був ніяким національним зрадником. Всі його злі вчинки походять головно вже з того часу, коли він, розійшовшися з українським громадянством, попав через те в нервову недугу. Його тарґічна смерть і пращальний лист є найкращим свідком його пекольних душевних мук. Він любив свій нарід, був джентельменом і характерною людиною в приватному життю, по характерному зійшов зі світа, перебираючи на себе всю вину та прохаючи прощення за свої лихі вчинки. Чи не траґічна картина з життя людини і нації.

СВЯТО РЕВОЛЮЦІЇ СКІНЧИЛОСЯ

„Свято революції скінчилося! Настає грізний час! Україна повинна бути зорґанізована! Свою долю повинен рішати тільки Український Народ!"

Такі слова десять років тому виголосив голова Центральної Ради у Київі М. Грушевський. Сказав він це на Всеукраїнському селянському зїзді, коли одержав телеґраму з Петрограду про те, що Тимчасовий Уряд відкинув всі домагання Центральної Ради.

Тодішні домагання Центральної Ради були мінімальні. Вона просила революційний уряд Росії, щоби він: 1) Виявив відповідним актом своє засадниче прихильне відношення до автономії України; 2) Допуск українських делеґатів на міжнародню мирову конференцію, де буде рішатися доля Галичини; 3) Призначення спеціяльного комісара при уряді в Петрограді для українських справ; 4) Призначити краєвого комісара у Київі з краєвою радою при нім; 5) Завести українізацію армії; 6) Завести українізацію початкових шкіл на Україні; 7) Обсаджувати адміністраційні та церковні посади на Україні тими, що знають місцеві обставини та володіють українською мовою; 8) Видати грошей на ведення справ Центральною Радою; і нарешті 9) Дозволити перебувати на Україні Галичанам-Українцям та повернути тих, що попали на Сибір, як полонені.

На всі ті скромні домагання Українців дав революційний уряд Росії неґативну відповідь. Мало того, проти Українців підняли шалений похід всі верстви російського громадянства, починаючи від найбільше назадницьких до лівих, включно з большевиками.

На Українців посипалися зі всіх боків закиди, погрози „посчітаться", „провчіть", тощо. Здавалося, що годі було й думати про дальшу боротьбу з таким страшним кольосом, яким була Росія, з її великанськими державними та адміністративними апаратами. Адже на Україні всі орґани державної, військової, судової, шкільної і т. д. влади були обсаджені вірними слугами „расійскаво гасударства". До того ще міліони російської армії були розташовані по містах, містечках і селах України. Десятки тисяч старої царської жандармерії лишалися на своїх місцях, виконуючи роспорядження центрального правительства.

Протилежно тому Українська Центральна Рада, та взагалі українство, на Україні жадної фактичної влади не мали. Не було в неї ні державних, ні громадських орґанів. В додаток тільки що почали набувати наші молодесенькі національні орґанізації революційно-національний авторітет серед мас України, а російські мали на них просто гіпнотизуючу силу.

Обідраний, безбройний український Давид стояв перед грізним, з ніг до голови озброєним російським Голіятом. Озброєний Давид був лише глибокою вірою в національну ідею, перенятий запалом та фанатизмом боротьби. Тому не побоявся старий проводир Українського Народу виголосити, що: „Свою долю повинен рішати тільки Український Нарід". Це було виголошення війни русоцентризмови на Україні, це було виголошення війни всій Росії. Але до того він додав, що „Україна повинна бути зорґанізована": треба творити орґанізації, треба поширювати їх моральний та фактичний вплив на маси. Щоби вони могли одностайно, єдиним фронтом виступити до боротьби.

В боротьбі перемагає головно глибока віра в успіх боротьби. Зневіра веде до поразки й програння. Перемагає зорґанізованність та тверда рішуча постава в своїх домаганнях і боротьба за них до кінця перемоги, або загибелі борців.

„Настає грізний час!" Проводир народа, проводир мас ніколи не повинен перед масами зменьшувати трудність боротьби. Не повинен дурити маси тим, що можна осягнути успіх без великих жертв і що на шляху боротьби чекає лише побіда й тріюмфальний похід наперед, а не часові поразки й відступи назад.

„Свято революції скінчилося!" Боротьба не свято! Боротьба потребує тяжкої, упертої, напруженої праці. В боротьбі немає жартів. Це має знати кожен, хто йде в боротьбу.

Коли з такими застереженнями й з повною свідомостю всього хто вийде на боротьбу, той ніколи від тимчасової невдачі не упаде духом і не здасться на ласку переможця. Той буде продовжувати боротьбу до кінця. В боротьбі виграє часто не так той, хто є сильнійшим, а той, у кого міцнійші нерви. Чиї нерви більше й довше витримають, хто не впаде у зневіру при частковій невдачі, той переможе.

Виступивши на боротьбу з Росією та діставши від російського правительства відмовну відповідь на задовольнення її мінімальних домагань, Українська Центральна Рада оголосила Перший Універсал до Українського Народу, в якому кликала його до боротьби за автономну українську републику. Така рішуча відповідь Центральної Ради мала подвійний вплив.

Російське Правительство та російські русоцентристи завагалися й відчули своє моральне безсилля до боротьби з українством й почали умовляти Українців не ламати „єдінаво революційного фронта". Це був початок їх поразки на Україні.

Українські народні маси, почувши, що Центральна Рада певна на себе, певна своїх сил, що вона дійсно виявила себе рішучим проводирем народа, відгукнулися на її заклик, почали зорґанізовуватися та ставати в лави борців за Українську Републику. Як довго Центральна Рада була в собі єдиним національним фронтом, вела твердо свою непримириму лінію до русоцентризму, так довго і все українство тримало свій єдиний національний фронт та вело активну боротьбу зі всіма ворогами українського визволення.

Як тільки в єдиному революційно-національному фронті Центральної Ради появилася тріщина, вона негайно передалася в маси й захитала їх монолітні лави. Далі шлях компромісової, угодовської політики з Тимчасовим Правительством Ради викликав спад революційної енергії в масах і поволі привів їх до зневіри та знаменитого невтралітету. Не стало на горі, у проводі, суцільности, запалу, фанатичного чину до акції — упала активність та боєздатність мас.

Перші фактори вели до побіди й привели до створення Української Републики, а останні чинники — до зруйновання тої Републики та захоплення її окупантами.

Можливо, що наступають часи, коли знову треба сказати Українському Народови: „Сором нидіння скінчився! Починається нова боротьба!" А чи минула сучасність навчила нас чого?

НЕ СХИЛЯЙТЕ В НИЗ ПРАПОРА

(Та стаття, це передрук з ч. 2. часопису **„Січові Вісти"**, які почали виходити неперіодично з рамени Реорганізаційного Комітету Січової Орґанізації в Злучених Державах Америки. Адреса: 77 St. Marks Pl., New York, N. Y.).

СІЧОВИКИ!

З рамени Реорґанізаційного Комінету Січової Орґанізації в Злучених Державах, який зістав покликаний до життя на Січовім Зїзді в Ню Йорку дня 12. лютого 1927 р., дозволимо собі віднестися до Вас, Товариші Січовики, з слідуючим:

На день 2 і 3 липня б. р. назначений отаманом д-ром С. Гриневецьким „Всесічовий Зїзд" до Детройт, Миш.

Як виказує програма, буде це зїзд гетьманських поплечників, бо нікого иншого до нарад на зїзді не допустять. Зїзд буде продовженнєм тої киринної роботи, яку започаткувало в нас єдиновласте з гетьманськими отченашами, пірначами і тим подібним. На тім зїзді, як видно з оголошеної програми, будуть пятнувати „хаотиків і руїнників", себто ту всю українську іміґрацію, що боронила памяти наших національних геніїв, що не склонила чола перед „ясновельможним" гетьманом, російським ґенералом Скоропадським і його заступниками в Америці, д-рами С. Гриневецьким і Назаруком. Цей зїзд буде отже нічим иншим як тільки насміщкою над цілою українською іміґрацією. Буде соромом для нас, Січовиків, що ми допустили до цего, щоби в лоні ідейної Січової Орґанізації могло загніздитися те гаддє, що своєю отрутою умертвило життєву силу Січи, що відвертає наше серце, нашу увагу і нашу жертволюбивість від Рідного Краю, а каже шукати ратунку для нашого народа в богацькій прекрасній віллі у Ванзе під Берліном, де живе собі спокійно царський ґенерал Скоропадський.

Вся наша вбога европейська іміґрація пухла і пухне з голоду, а все таки щось робить для визволення нашого народу. Лишень один одинокий дука „гетьман" сидить спокійно в роскішній віллі і нічого не робить. Навіть зломаного цента на народні потреби не дає він, хоч другі іміґранти голодують, але від уст собі відіймають, а дають. І от в тім то ґенералі кажуть нам бачити будучність нашої нації. Отсе та сама єгипетська мумія, що сидить у Ванзе, а яку д-ри Гриневецький і Назарук назвали „Ясновельможним" і до якої наказали нам, Січовикам, молитися в формі гетьманського „Оєченашу", як до бога. Це є той, задля якого особи паплюжать память наших національних геніїв, дратують нашу іміґрацію і висмівають демократичні ідеали тої американської землі, яка нас пригорнула і яка нам ті ідеали вщепила.

Січовики! Ми тут в Ню Йорку вже давно зірвали з гетьманською централею. Ви читаєте часописи, а можете переконатися на власні очі, що ми через те в нічім не потерпіли. Навпаки, наша одна однісінка Січова Громада в Ню Йорку виказує більшу жертвенність як всі гетьманські недобитки до купи. За саму січову хату платимо місячно 100 дол. ренту, а де другі видатки? А ми це все видержуємо, ще й ріжні товариські сходини влаштовуємо, торжества національні святкуємо, концерти і академії даємо, відчити наукові уряджуємо і жертви на революційний фонд і всі инші народні цілі раз-у-раз збираємо і висилаємо.

А майте на увазі, що був час, коли гетьманщина почала заносити і в нас своєю гнилизною. Та ми з нею скоро покінчили і тим вратували січову честь і своє істнованне.

Те саме треба зробити і Вам по других цісцевостях. Треба оживити січовий рух. І то якраз тепер, коли скликується „Всесічовий Зїзд" гетьманських Січей в Детройті.

Гетьманська Січ неправним способом завела в Січовій Орґанізації гетьманські порядки, вона неправно держить січове майно. Памятайте, що тепер вся влада в Січовій Орґанізації належить до ґенерала Скоропадського, він то являється паном і січового майна.

Та нам ходить не так о січовий маєток як о січові душі, які викривлюється гетьманською лакейською пропаґандою. Нам ходить о те, щоби Січ обєднувала Українців в Америці, а не їх розбивала. Бож погляньте тільки спокійним оком, без всякої злоби і упередження і спитайте себе: Яка народна орґанізація держить сегодня в Америці з гетьманською Січю? Чи не бачите, що не знайдете навіть одної свідомійшої людини з якимсь виднійшим іменем, щоби стояла по боці гетьманських комедіянтів? Чи не бачите того, Січовики, що ні одна часопись в рідній краю, ні одна людина на рідній землі не бере їх серіозно, а тільки похитують сумно головами над їх гетьманською дурійкою, що стала в краю посміховищем. Чи не бачите, що гетьманська Січ відпихає від себе молоде наше поколінне, що покінчило тутешні школи і виховане на любві, привязанню і пошанованню до тих демократичних засад, які висміває і оплюгавлює в своїм орґані гетьманська „Січ"?

„Всесічовий гетьманський Зїзд" в Детройт, це останій гетьманський подув. Та зараза, що счинила тут таку братовбийчу війну, що поставила Січ поза скобками всякого народного життя в Америці, мусить за всяку ціну зникнути!

А коли буде ще далі животіти, ми мусимо відгородити себе від неї. Ми мусимо і тепер перед зїздом заявити ще прилюдно перед цілою українською іміґрацією в Америці, пе-

В. Будзиновський.

ПЯТЕ КОЛЕСО.

ІСТОРИЧНА ПОВІСТЬ.

(26)

— Я зараз догадався, кого то вбили на поль, коли про се сказав нам той ґінець, котрий нас зголосив до тебе. То був слуга польського гетьмана Конецпольского, Пшеросіньскі. Пером йому земля! Я сам на приказ гетьмана дав йому козацький конвой крізь Запороже. В тім конвою був також брат козака, котрого Ляхи стяли, бо Пшеросіньскі доніс був, що він був у бунті Острянина. Сему братови стятого я шепнув на ухо, що Пшеросіньскі шпіон, та що годилось би зробити йому кінець. Такий, який він зробив неодному козакови. Ковак пішов до голови по розум і вислав до тебе ґінця з пересторогою. Ґінець вернув, але не знав, чи пересторога мала успіх.

— Твоя пересторога...

— Вибач, не моя!

— Нехай буде, що не твоя. Отже пересторога прийшла в саму пору. Як би не те, то шпіон був би втік. Може того ви нині їхали до мене з такими надзвичайними обережностями, ще й замасковані одягами купців-міщан, бо гадали, що той Пшеросіньскі ще в мене?

— Я таки міщанин і купець, — замітив молодший гість. — Я в моїм власнім пірю.

— Купець в хвилях вільних від козаковання, чи козак в хвилях вільних від купецтва? — бей спитав. — Гадаю, що се перше.

— Як коли треба, — молодший гість відповів. — Тепер такий настав час, що козакованнє не дуже поплачує.

— Ще й така подорож, як нинішна, коли би Ляхи пронюхали, — додав старший.

— Ви навідалися до мене мабуть, щоби зі мною побалакати, як то кажуть, в чотири очи, — сказав бей. — Коли так, то очивидно не гадаєте відїздити нині. Переночуєте?

— Лишаємося до завтра, — старший відповів.

— Отже на ту балачку ще маємо час. Про ваше діло побалакаємо аж після обіда. Ніхто не підслухає нас, бо службі прикажу, щоби до мене нікого не впускала. Занедужаю і більше нікого не прийму.

Побалакали ще про те й се і пішли обідати. Після обіда придворний лікар вийшов до служби і каже:

— Гості бея здорожені, підуть спочивати. Сам бей троха недужий, також ляже. До двора нікого не впускати, хоч би то був сам хан. Беєви потрібний супокій. Як би хто дуже здатний таки вперся, що мусить бея бачити, хоч би вмираючого, то впустити його до селямліку. Яфар нехай піде до другої комнати і застукає в стіну третої, де я буду сидіти. Тоді вийду і скажу, чи бей вийде до гостя, або чи гостя можна впустити до бея.

Коли лікар вернув і Тугай-беєви сказав, що воздух чистий, бо служба вже дістала строгий приказ нікого не впускати, бей промовив:

— Вибачте, милі гості, що я не прийму вас татарським кумисом, бо мій медікус на якийсь час заборонив мені його. Я щось не дуже здоровий. В послідних часах я сильно помарнів. Повинуючися мому придворному медікусови, до котрого я маю велике довіре, і котрий каже, що кумис шкодить мені, я від якогось часу лічуся приписаною мені цілющою водою... Але й ви оба втомлені далекою дорогою. Де Перекоп, де Львів! Ми мало коли заганяємося аж під Львів. Хиба тільки тоді, коли польське військо дуже квапиться і заскоро втікає перед нами. Відси до Львова дуже далека дорога. Гадаю, що від Львова сюди, така сама. Як ви її перебули верхом в трех днях, то ви хиба через ті три добі не злазили з киний. Хиба що при розставних конях, перескакували з кульбаки на кульбаку. Впрочім ви мабуть ні спали, ні їли. Така їзда, то руїна здоровля... Як думаєш, медікус? Гадаю, що й їм не пошкодить моя медицина. Їм може потрібнійша, ніж мені.

— Вірному ся медицина, котру ти бею тепер заживаєш, помагає, — лікар відповів — бо він пе її лиш десь-колись. Вірний пе її тільки тоді, коли нездужає... осяк ти, бею. Пючи її мало коли, вірний до неї не привик, отже вона у него сильнійше ділає. Чи твоя щоденна слаба медицина поможе невірним, твоїм гостям, сумніваюся. Вони вже змалку привикли заживати її такими великими дозами, якої половина нашого брата доразу вбила би. Отже, як їм ся слаба медицина не дуже поможе, то в тім не моя буде вина. Але на те була би рада. Твоя аптика, бею, має ріжні кроплі та мікстури з ріжних країв і ріжного підсоння; з ріжним смаком і з ріжною силою. Твоїм гостям, що мають загартовану кров, я заординував би медицину сильнійшу. Ту з Мадейри, або з Самосу, або...

— Також на мою кров та слаба щоденна медицина вже не ділає, — бей перебив. — Не балакай богато, тільки роби. Коли для гостий треба принести сильнійшу, то нині й я возьму сильнійшу. Хоч би на те, щоби через недогляд не поміняти, нехай буде тут одна медицина. Гадаю, що на початок найліпший буде Самос... Чи ти справді службі приказав, щоби нікого не впускала?

— Так. Я сказав, що бей недужий і ляг спати. Що гості також ляжуть, бо здорожені і перед ними дальша дорога.

— Отже ходім! — бей звернувся до своїх гостий. — Прошу дальше, бо сюди залітають мухи, котрі не дали би вам спати.

Всі пішли до другої комнати, з неї через трету до четвертої. Ціла комната, під ногами, над головою і всі стіни були вистелені коврами. Не було видко ні дверий ні вікон. Коли треба було комнату провітрити, відхилювано коври і відчинювано вікна до саду, до котрого ніхто не мав приступу. Щоби увійти, або вийти, також треба було відхилювати ковря, якими були закриті двері. Попід всі стіни, з винятком місць, де були двері до сусідних комнат, тяглися низькі непаче подушки мягкі турецькі дивани. Перед диванами стояли дзиґлики і лавочки з люльками й чарками. На ґаку в стелі висіла кришталева лямпа, в котрій горів якийсь пахучий олій.

Бей звернувся до свого лікаря:

— Іди до аптики і принеси медицину. Тільки щоби тобі не привиділось, що й ти недужий. Моя медицина не для тебе. Як вернеш з аптики, будеш мусів хухнути мені в уста. Знаєш, що я не жартую!

Лікар зітхнув, підійшов до бічної стіни праворуч, відхилив ковер і щез за ним. Під ковром були двері до малої комнатки. Під нею в мурованім льосі була підземна й потайна аптика бея. Рядами стояли повні бочки і бордюги. На кождій бочці був напис: „Мадейра", або „Самос", або „Маляга", або „Мадяр", або инший який. Під одною стіною на полиці стояв ряд срібних збанків і золотих чаш.

Лікар взяв один збан, приступив до бочки сильнійшої медицини з маркою „Самос" і коли збанок був повний, поставив його на боці. З кишені кафтана виймив фляшку, наповнив її медициною з бочки „Маляга" і фляшка щезла назад в кишени широкого, фалдистого кафтана. Взяв збанок, заніс і поставив його перед беєм.

— Ти не пив? — бей спитав, скоса позираючи на него.

— Можу хухнути, — лікар відповів покірно.

(Дальше буде).

ред Америкою і її урядом і перед Рідним Краєм, що ми не маємо нічого спільного з тою злочинною ґетьманською пропаґандою, що встромила ніж в серце Січи і цілої нашої іміґрації, що споганила память і заслуги Шевченка, Франка, Драгоманова і других визначних наших письменників і діячів, що висміяла демократичні засади, які ми навчилися цінити в Америці і які тут пізнали.

Бо ми ті Січовики, що беремося будувати Дім для нещасних наших інвалідів і притулок для сиріт по погибших наших героях, ми ті, що дбаємо про Рідну Школу в краю і про нашу будучність в Америці; що обєднюємо, а не розбиваємо наш нарід; що не віримо в силу батога, а в тепле і щире слово і в розум і благородні почування нашого народа.

Січовики! Хто так як ми почуває, хай обізветься ще тепер перед гетьманським зїздом.

Хай піднесе свій голос, щоб у всіх нас було одно січове серце і одна думка. Свої голоси-протести поміщуйте в українській народній пресі, щоб в рідним краю знали, що гетьманська дурійка в Америці це не правдива Січ, це не Січова Орґанізація. Це тільки дурійка самозванців, політичних авантюристів, за яких поступки ні українська іміґрація в Америці ні Січовики відповідати не можуть. Бо дійсні Січовики не склонили вниз Січового Прапора. Вони стоять при нім твердо далі з тою святою вірою, що під тим прапором добються волі для свого народа.

За Реорґанізаційний Комітет Січової Орґанізації в Злучених Державах:

В. Титанич, голова,
В. Кедровський заст. голови,
В. Возняк, заст. голови,
Д. Галичин, рекорд. секр.,
Е. Ляхович, фінансовий секр.,
М. Воробець, касієр,
М. Близнак, менаджер Січових Вістий,
І. Гриник, контрольор.

„СТРАЖ НАРОДОВА" РОЗВЯЗАНА В ЦІЛІЙ ПОЛЬЩІ.

Дня 21-го травня ц. р. розвязав польський міністр внутрішних справ на цілому терені Польщі орґанізацію „Страж Народова", тому що її діяльність загрожує спокоєві і публичній безпеці. В урядовому комукаті стверджено, що в льокалях „Стражи Народовей" знайдено велику силу оружжа й вибухового матеріялу. „Страж Народова" заслоняється оправданням — мовляв — це все тримала вона на випадок розправи з комуністами. Комунікат висловлює погляд, що розправа з евентуальними протидержавними виступами належить виключно до компетенції державних органів.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЩЕ ОДИН ПРИЯТЕЛЬ УКРАЇНИ.

Чим далі в ліс, тим більше дров. І чим дальше поступає український народ у своїй свідомости, тим більше ворогів повстає проти нього. Мали ми давнійше за своїх опікунів Поляків і Москалів, але до них послідними часами прилучилися ще й Чехи й Румуни. Мали ми колись за наших спасителів наших русофілів, а відтак ще почалися ґерманофіли та антантофіли, а тепер ще й монархісти та римофіли; говорили колись до нас наші Качковські й Наумовичі, а тепер заговорив до нас наш послідний приятель, щирий пан Фумасоні-Біонді, архиєпископ Діоклії та папський делеґат у Вашинґтоні.

Що він нам каже, сей пан Фумасоні? Він видав приказ українським католицьким священикам, і сей приказ варта собі докладно прочитати, щоби знати не так те, що він каже словами, але радше те, що він каже між словами та між стрічками. Між стрічками він каже, що українські католицькі священики мають бути не Українцями, а Рутенцями. Українська католицька церква має слухати Риму, хочби навіть Рим поза плечима сеї церкви змовлявся проти українського народа з Польщею, відвічним ворогом України. Иншими словами, Українці мають бути рабами, а їх священики мають проповідувати рабство перед Польщею як суть католицької віри. Вірність Польщі се має бути немовби головний канон сеї віри. Українські священики не сміють боронити української церкви перед польськими впливами, мають сліпо повинуватися польським приказам, не мають сміти визволяти церкви зпід польських впливів. Вони не мають навіть права забезпечувати ні себе ні своїх родин на случай недуги й старости, вони мають трястися вічно за свою будучність та бути зависимими рабами. Їм не вільно піддержувати національних орґанізацій, ні збирати жертв на допомогу для старого краю, ні святкувати памяти великих українських людий, бо все се немиле панам української землі, які тепер заключили умову з Римом.

Чи український народ прийме того рода прикази? Чи піґнемо ми свої шиї в ярмо, яке нам наставили з римським благословенством? Чи вступимо ми тепер зі страху перед якимось проклоном? Або може зі страху, що боротьба за тяжка, що треба в ній потерпіти матеріяльно, або вложити богато праці? Чи ми йшли до боротьби тільки тому, що ми гадали, що побіда нам прийде легко? Чи ми є жителі країни дармоїдів, що лежать під грушею та ждуть, що гнилиця сама нам упаде в рот? Чи ми здібні тільки нарікати й говорити, а на діло й жертву ніяку не здібні?

Богато з нас разом з Американцями величає капітана Линдберґа за його геройський вчинок. Але чи бачимо ми, що сей капітан тому так уславився на весь світ, що він поставив своє життя на карту, доконуючи великого діла? Коли ми хочемо бути героями, то якжеж ними бути, не наразивши собі якогось великого добра, маєтку чи життя?

Ми величаємо Франка й Шевченка, але забуваємо, видно, що вони ціле життя пережили в нужді, біді, холоді й голоді, в тюрмах. Ми видно хочемо йти їх слідами, не наражуючися на нічого.

У моїй памяти ще й досі стоять розумні слова, сказані колись Американцем Дебсом: Хто не був осміяний, той видно нічого не робив для свого народа. А тут кілько з нас боїться того осміяння? Кількох се з нас говорить: А що буде, як не вдасться? Що булоби з Франком і з Шевченком, якби вони були питали себе, що з ними станеться, як їх робота не дасть

зараз успіху? Якби вони були наперед боялися труду або жертви?

Се відноситься і до народа і до священиків. Без відваги нема боротьби. Без рішення на жертви, посміховиско, страти нема побіди ні в національних ні в церковних справах. Хто не може на се рішитися, мусить остати рабом. Побідити можуть тільки люди, здорові духом. Люди без відваги мусять далі гнутися й плазувати.

Василь Дроботій.

—o—

ТУГА ЗА РІДНИМ.

Сміються з нас Анґлійці, що ми сентиментальний нарід. Кажуть, що коли наш брат опиниться на чужині, то тужить за рідним краєм, як дитина за мамою. А у них зовсім не те. Анґличанин де би не опинився, всюди почуває себе, як в дома.

Та уявім собі, що хтось заставив Анґличанина жити в українськім селі. Заставив його носити широкі шаравари, працювати так як наші люди працюють і жити так як вони живуть. З початку його це цікавило би. Він подивляв би красу нашої природи, любувався би народніми строями, захоплювався би нашою піснею, веселився би нашими танцями, вечерницями, весіллями і святами, смакував би наші страви і подивляв би нашу гостинність. Так було би з початку. Однак через місяць-два ми певні цего, що наш пан Анґлік посумнів би як индик перед Великодними святами, затужив би за рідним краєм як дитина за мамою, а далі не видержав би і одної ночи чкурнув би у свою Анґлію. А ми видержуємо на чужині роками і ще за це з нас сміються. Чи заслужено сміються? — Без сумніву, що заслужено.

Тут вина не туги. Майже кождий чоловік тужить, коли стратить те, з чим зжився від малої дитини. Оден тужить більше, другий менше, оден свідомо, другий несвідомо. Це зовсім природна річ. Туга за рідним краєм це є голод на ті духові корми, які може дати лише рідна культура. Поглянь-мо на Анґлійців. Чи є причина для них тужити в Америці чи в Канаді, коли вони тут знаходять все те, що вони мали у старій Анґлії? Так само в Африці і Австралії, а навіть в Хінах і Східних Індіях, в найгустійше заселених країнах на світі і там вони мають свої оселі і дільниці, які своїм устроєм відповідають модерному містови старої Анґлії. Анґлієць любить свій рідний край, шанує свої звичаї і дорожить своєю культурою. І коли він опиниться на чужині, серед обставин, які не дають йому того, що давав рідний край, він теж починає тужити так само як ми. Однак, коли Анґлієць тужить, то він починає ділати, старається відзискати те, що стратив і біля себе творить Нову Анґлію. А наш брат або вирве з корінем всяку память і любов до всего рідного і стане духовим калікою, або тільки тужить і тужить, часом згадає мелянхолійно, як то весело було в старім краю, часом махне на все зрезиґновано рукою, валле тугу самогоном і заспіває „кришталевої чаші" — а протверезившися, — знова тужить...

Оттакі гадки насуваються мені на думку, коли роздумую над тим, що вже і Українці зачинають братися до основування своїх осель. Мені байдуже, хто це робить. Чи приватні люди, чи яке товариство, чи мають на увазі лише бізнес, чи також і загально народну справу. Я думаю, тільки загально про те, скільки добра принесла би така оселя нашій еміґрації в Америці. Бо ми, по правді кажучи оттут в Америці під зглядом духовим і національним великі нуждарі. Числять, що лише в Ню Йорку є нас поверх 25,000, а ми не можемо удержати тут мимо цего ані своєї школи, ані театру. Чи може українська культура така убога, що нема в ній нічого, що варта би пересадити на американську землю? Ні. Наша пісня захоплює весь світ, та на жаль з неї користають майже виключно чужинці, які крадуть навіть славу нашої культури, а наші здібні одиниці працюють в день по фабриках, а вечером приходять умучені на проби і відтак співають чи грають для нас зовсім даром, бо розбита і розєднана наша еміґрація не є в змозі оплатити їм навіть скромного прожитку. Подібне зі школою, театром і національним балетом. Ми роздумуємо над тим, дивуємося, знаходимо сотки причин, яких звичайно не можемо усунути, бо дійсний корінь лиха лежить деинде. Живучи громадно, можна легко усунути ті недомагання, можна красше себе образувати і красше продумувати над поліпшенням своєї долі і долі наших братів за океаном. Голос такої оселі міг би мати добрий вплив на цілу нашу еміґрацію в Америці. З такою оселею числилися би свої і чужі, бо вона уявляла би собою певну силу.

Можна мати сумніви щодо місця оселі, можна подавати ріжного рода кращі або гірші проєкти ,але не можна сказати тільки того, що нам такої оселі не треба. Скаже дехто: Це мрія!

— Так, це мрія, але, як сказав Муссоліні: Слабі духом мріють, а сильні мріють і виконують свої мрії.

Е. Ляхович,
Ню Йорк, Н. Й.

В КРАЇНІ НУЖДИ І ГОРЯ.

На дні економічної руїни опинилося населення сучасої Польщі. Найкращим свідоцтвом того є застрашаючий розвиток тої недуги нуждарів, якою є чахотка. По заподанням з польських джерел, що 10 хвилин вмирає у Польщі одна людина на цю страшну недугу! В противенстві до західної Европи, де жертвою чахотки паде в першу чергу населення великих промислових осередків, у Польщі розвивається та недуга серед сільського населення, забираючи зпосеред него подавляючу більшість жертв! Найбільші спустошення робить серед нашого селянства, головно на Поліссі, Підляшу та в північно-східній частині Галичини. І не диво, коли взяти під увагу, що саме воно мусить двигати львину пайку тягарів польської імперіялістичної політики. Обдерте з усіх людських прав, одержало те сільське населення ще, один обовязок: вмирати на пролетарську недугу.

—o—

ЗІ СПОРТУ И ГИГІЄНИ

УКРАЇНЕЦЬ ЗДОБУВ ДВІ МЕДАЛІ.

Коли хтось вже у 16-му році життя чимнебудь добрим відзначився, то це дає запоруку многонадійности як для його самого, так і для його блищого і дальшого окруження. З цеї отже причини позвольте представити спортовій публиці імя невідомого нам ще досі, а вже відзначеного, Степана Курляка (сина Романа і Марії, 256 Іст 10-та ул., Ню Йорк).

В царині спорту молодий Степан відзначився здобуттям золотої медалі за найвищий скок і срібної за виграну в перегонах. Менаджери клюбу, до якого Степан належить, віщують йому дальші успіхи.

Степан Курляк тепер у 17-му році життя. В такім молодім віці він уже покінчив з відзначенням ґімназію і готовиться вступити на університет. Желаємо йому успіху на всіх ділянках праці на вдоволення йому і на славу його народови.

М. Д. В.

ЧИ ДАВНО ЛЮДИ ЗНАЛИ СПОРТИ?

Жиємо в добі спорту. Декому може неправдоподібним здаватися, що **ніодин із нинішніх спортів не є новий.** Як у богато інших ділянках, так і тут, люде наслідують своїх попередників, часом зперед тисячів літ.

Люде все плекали спорт, а радше спорти. В кождих часах спорти й ігри були все тісамі. Дехто думає, що бокс є новочасним винаходом, а тимчасом йому вже принаймеше дві тисячі літ. Бій на кулаки був у **старинній Греції** одним із найбільше плеканих спортів. Основою того спорту було, що треба було вміти відбивати наступ, треба було бути відпорним на одержані удари, та вміти якнайсильнійше вдарити. Борець вбирав на руки і рамена (по лікті) рукавицю наче мішок, у якій було зашите каміння. Вправи в цьому спорті були зовсім подібні до нинішнього тренінгу. На старогрецькій посудині з II-го століття перед Хр. бачимо зображеного борця, що вправляється на мішку, повному каміння. Мішок завішений на дереві. Нині чемпіони вправляються подібно мячем надутим воздухом (пушінг бол), уміщеним на елястичній пружині, розтягненій від долівки до стелі.

Досліджуючи докладно старинні різби, можемо переконатися, що боксом займалися лише люде в старшім віці. І давніше борці ділилися на борців тяжкої і лекшої ваги, (але радше до вправ, як до людей). Атлєти ділилися тоді відповідно до будови тіла на: атлєтів львів, атлєтів ведмедів і т. д.

У бою на пястуки всі удари звертав борець у напрямі противника. Борець міг уважати великим щастям, коли йому вдалося вийти з бою без підбитих очей, покалічених вух або носа.

Також копаний мяч (футбол) знаний був у старину. **Римляне** вживали великого мяча, що розмірами пригадував нинішній футбол. Цю гру називали **„гарпастум".** Оден із грачів підкидав мяч угору, а інші старалися зловити спадаючий мяч. Коли зловив мяч, подавав його свому сусідови, той сусідньому грачеві і т. д. Побіда була на боці тої партії, якій вдалося викинути мяч поза межі поля противників. Письменник Марсіяль називає цю гру жартівливо „пульвус рулентум" (гра, що робить куряву).

Також **гокі,** або гра в мяч, який підкидають при помочі закарлюченої палиці, — не є новим винаходом. Уже кількасот літ перед Хр. знали такий спорт у Греції. Можемо переконатися про те з грецьких плоскорізьб із тих часів. Така плоскорізьба є в Атенах, а походить із V. століття перед Хр. Бачимо на ній двох грачів, що грають зовсім таксамо, як нині грається у гокі.

Спосіб плавання т. зв. „крол" (повзаннем) знали вже тому три тисячі літ в Єгипті. Таке плавання представлене є на староєгипетському малюнку, а нічим не ріжниться від новочасного тренінгу в такім плаванні.

Спортовці чваняться ріжними спортовими змаганнями, між котрими на першім місці ставлять відновлені від якогось часу **Олімпіяди** (остання була в Антверпії в 1924 році). Але чим є навіть найвеличавійші теперішні Олімпіяди в порівнанні зі старогрецькими **олімпійськими ігрищами?** Ігрища ті були справжніми прощами народів. На час тих ігрищ, що відбувалися що чотири роки, обовязувало місячне перемиря (завішення зброї) між містами, які тоді воювали зі собою. Самі ігрища тривали шість днів. Борці ставали до бою зовсім нагі, тому натирали тіло мастями і масувалися, щоби члени тіла зробити елястичнішими і щоби привернути силу після вичерпання в бою. Нагородою побідника в тих ігрищах був **вінець із оливних галузок,** зірваних з дерева в святім гаю при святині Афродити. Але, подумає дехто, таж це не є ніяка нагорода. Отже ні: увінчаного побідника вважали півбогом, а підчас повороту до рідного міста горожане робили на його приняття **вилім у мурі** на знак, що місто, яке має такого сина, не потребує скриватися за оборонними мурами. Діла, що ними могли похвалитися старинні побідники, перевисшали без порівнання рекорди нинішних змагунів. До рішаючих змагань ставали лише вибранці зпоміж великого числа знаменито приготованих змагунів. На якій висоті стояв старинний спорт, пізнаємо з приміру такого **Фаїля,** який кидав диском вагою 2 кг. на віддаль 95 стіп, а скакав 14 метрів далеко. **Полімастер** ловив у бізі заяців, а **Фідід** перебіг за два дни 210 км.

Спорти в старину були в більшім пошанівку, як нині. Старинні краще ніж ми розуміли, що життя під голим небом то збільшується в орґанізмі скількість крови, а мязи стаються сильнішими і гнучкійшими. Вони знали, що спортом здобувається енерґію і сміливість. Ніяка інша школа не може краще приноровити людину до вдоволеного життя.

ХТО ПОБІДИТЬ У БОСТОНІ.

В Бостоні під сю хвилю нічого не говорять, лишень за борбу, котра відбудеться в четвер, 16-го червня, в Великій Арені, межи українським силачем Гаркавенком і польським силачем Джовом Мальцевичем, Ютика Тайґер. Як відомо, Мальцевич признаний великим борцем теперішного часу. За послідних 12 літ ніхто ще не побідив Мальцевича. Гаркавенко з менаджером находиться тепер в Ню Йорку, де Гаркавенко тренується. Мальцевич перебуває тепер в Шикаґо. Любителі спорту збираються з многих міст приїхати до Бостону, щоб подивитися, хто кого побore. Поляки кладуть богато гроша в застав, що Мальцевич побідить. Кромі них будуть боротися ще чотири пари. На борбі сій сподіються до яких десять тисяч народа.

(Осол.)

ВІДОЗВА

—o—

УКРАЇНСЬКІ ТОВАРИСТВА В БОГОРОДЧАНАХ.

Просьба до Земляків з міста Богородчани і повіту.

Дорогі Браття!

Отсе здається у третє приходиться нам звертатись до Вас.

Так уже якось склалось, що ми нібито хазяїни на своїй прадідівській землі, мусимо раз-у-раз звертатись з просьбою до Вас, вишельців у вільній землі Вашінгтона.

Наші болі, наші тривоги, наші страждання і надії доходять до Вас і єднають Вас з нами нитками любови і туги до Рідного Краю, яких не могли пірвати ні давня розлука ні далека віддаль.

І властиво не з проханням звертаємось до Вас, Ви, що меткійші, що не змогли жити в душній атмосфері старого краю, кинули нас, щоби зажити вільно і свобідно у новому краю.

Та покинули Ви нас не на поталу і наругу ворогам, а лишили нас тут як оборонців Рідної Землі перед навалою ворогів, що намагаються змести нас з лиця землі.

Знаємо, що туга до Рідні і Рідного Краю верне Вас колись сюди, і Ви одушевлені духом правдивої свободи Нового Краю, станете з нами в одну лаву, щоби разом добути світлу будучність. І ми з тугою виглядаємо тої пори, коли зможемо повитати Вас в рядах борців за волю України.

Та час не стоїть, а ворог не спить.

Настала грізна хвиля, яка вимагає від нас великанського напруження духових і матеріяльних сил. Дух наш бодрий і невмирущий, та не встоїть він перед напором ворогів, що мають за собою цілий державний апарат.

Геройськими зуселлями зуміли українські Товариства в Богородчанах відновити свою діяльність, припинену военним лихоліттям і відбудувати знищений Народний Дім.

Та потреби ростуть з кождим днем, а українське населення нашого повіту війною знесилене і пригноблене тягаром надмірних податків не в силі понести само так великої жертви.

Знаючи безпримірну жертволюбивість наших Земляків, звертаємося до Вас і цей раз з проханням, прийти нам з видатною грошевою помічю на цили усіх українських товариств.

Найпекучійші потреби, це сплати довгу Народного Дому, який затягнено в „Дністрі" у Львові на докінчення будинку і будова Захоронки.

Проситься Вас зложити від себе довільну лепту і зробити збірку між нашими земляками з міста Богородчан і богородчанського повіту.

Ми певні, що Ви зрозумієте особливо важке положення нашого повіту і міста, та сповните свій обовязок відносно старого краю.

Гроші проситься слати на адресу Всеч. о. Константина Білинського пароха міста Богородчан.

За філію Т-ва Просвіта в Богородчанах:

о. Володимир Косевич, гол. вр., парох Ст. Богородчан;

Осип Комарницький, секр., вр., дирек. П. С. К. в Богородчанах.

За Кружок Рідної Школи в Богородчанах:

о. Кон. Білинський, гол. вр.,
Захар Підлуський, секр., вр., студент.

За філію Краєвого Т-ва Охорони Дітей і Опіки над Молодіжю в Богородчанах:

Евстахія Кордасевичева, голова, жена радника суду,
Ілько Проць, секретар, голова читальні Просвіти в Богородчанах.

Увага: По колекті підуть пп. Михайло Яворський і Іван Крицун. Земляки з Богородчан і околиці зволять сердечно їх приняти та зложити на їх руки відповідну по змозі лепту.

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ШЕНАНДОА, ПА. Бр. св. Володимира, від. 98, повідомляє, що мітінг, котрий мав відбутись на 12. червня, відбудеться в неділю, дня 19. червня о годині 2-ій пополудни. Тому, що се піврічний мітінг, кождий член має явитись на сім мітінгу. Є важні справи до вирішення. Неявившийся член заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. — Іван Чорний, секр.

СПРІНҐ ВАЛЕЙ, Н. Й. Тов. Просвіта, від. 16, повідомляє своїх членів, що піврічний мітінг відбудеться в неділю, дня 19. червня, о 2-ій год. попол. Проситься всіх членів прибути, бо є дуже важні справи до полагодження, а іменно мається обговорити справу будови більшого дому при Тов. Просвіта. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — І. Сивенький, предс.; І. Брега, кас.; К. Ільків, секр.

МІЛВІЛ, Н. ДЖ. Отсим подається до відома всім членам Тов. Зап. Січи, від. 347, що піврічний мітінг відбудеться в неділю, дня 19. червня, о 1-ій годині пополудни в гали церковній при Ґоґбін дорозі. Проситься всіх членів прибути, бо є важні справи до полагодження. — Стефан Чопек, предс.; Стефан Ковальчук, кас.; Іван Копитко, секр.

ВИЛКС БЕРРИ, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 99, повідомляє своїх членів, що піврічний мітінг відбудеться в неділю, дня 19. червня зараз по Сл. Божій, в гали церковній. Взивається всіх членів прибути на сей мітінг. Напоминається довгуючих членів, щоби прийшли і вирівнали свої довги, бо в противнім разі будуть суспендовані. Проситься також, коли хто ще не вписав своїх дітий до У. Н. Союза, нехай на тім мітінгу впише їх. Також припоминається членам, щоби ми всі як оден на піврічнім мітінгу зложили свої жертви на Сиротинець. Неприсутний член заплатить кару 1 дол. — Яків Ільків, заст. предс.; Николай Лаврик, кас.; Петро Герман, секр.

НОРТУМБЕРЛЕНД, ПА. Бр. св. Михаїла, від. 357, повідомляє, що піврічний мітінг відбудесь о год. 1.30 пополудни, в неділю, дня 19. червня, в гали Мусс при Кінг ул. Буде справозданнє касове за пів року і много нових справ до полагодження. Всі члени обовязані прибути на час. — А. Візний, секр.

КОТСВІЛ, ПА. Тов. ім. Б. Хмельницького, від. 248, повідомляє всіх своїх членів, що піврічний мітінг відбудеться в суботу, дня 18. червня, о 7-ій годині вечер., в гали парохіяльній. Проситься всіх членів прибути на мітінг, бо будеться вибирати нового секретаря, бо бувший секретар більше не буде членом в нашім відділі. — В. Струш, предс.; П. Турчин, кас.; Й. Урбан, секр.

ЛЕЙТРОБ, ПА. Бр. Усп. Пресв. Богородиці, від. 61, повідомляє своїх членів, що піврічний мітінг відбудеться дня 19. червня. Проситься всіх членів прибути на мітінг і вирівнати свої довги; члени, котрі будуть довгувати, підлагають під кару 50 ц., як було ухвалено минулого мітінгу. Контрольна комісія має переглянути всі відділові книги і здати справозданнє. Будемо виплачувати хорим членам підпору, тому кождий член мусить явитися на мітінгу. — Петро Марутяк, предс.; Ст. Королевят, кас.; Антін Скубяк, секр.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. Повідомляється членів і члениць Тов. ім. Івана Франка, від. 97, що піврічні збори відбудуться в неділю, дня 19. червня, в гали церковній, 47 Hope Ave., cor. Madison, Passaic, N. J., о год. 2-ій попол. Кождий і член і члениця мають явитись без вимку, бо є важні справи до вирішення. Неявившийся член на піврічних зборах підлягає карі після ухвали. Присутність всіх конечна. Проситься членів приготовити добровільну жертву на Сиротинець У. Н. Союза, бо будемо збирати на піврічних зборах. Надія є, що всі члени зложать добровільні жертви по своїй можности. Хто хотівби вступити в члени Тов. ім. Івана Франка і У. Н. Союза, прошу зголоситися на збори. Вступайте в члени У. Н. Союза і забезпечуйте себе і свою рідню, бо ніхто не знає, коли і що його чекає. — Мих. Припхан, пр.; Юліян Нестор, скарб.; Мих. Табачук, писар.

МЕНВІЛ, Н. ДЖ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 349, повідомляє членів, що місячний мітінг відбудеться в неділю, дня 19. червня, о годині 2-ій пополудни, в Ліберти Гол. Проситься членів, щоби кождий явився на сей мітінг та заплатив свої залеглости, бо в іншім разі будуть вичеркнені з Товариства. — Ілько Шибира, предс.; Дмитро Федина, секр.

ФОРД СИТІ, ПА. Тов. Запорожська Січ, від 63. повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітінг відбудеться дня 19-го червня, о год. 2-ій пополудни. На сей мітінг мають явитися всі члени, бо будуть важні справи до полагодження, а також контрольна комісія здасть своє справозданнє. Члени, котрі довгують місячні вкладки, мають вирівнати на тім мітінгу, бо коли ні, то поступиться з ними після статута. Дається також до відома, що на тім мітінгу буде важна справа української галі, ч. 690 — 6-та Евеня. Кождий член котрий інтересується нашим українським будинком має прийти, бо справа дуже важна, а хто з членів не явиться, той сам себе скривдить. — Філ. Джуґан, предс.; Іван Заверталюк, кас.; О. Зубик, секр.

ОЛИФАНТ, ПА. Повідомляється всіх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в неділю, дня 19. червня, зараз по Сл. Божій, в шкільній гали. Всі члени мусять прийти на сі збори, бо є дуже важні справи до полагодження. Неявившийся член без важної причини заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. Напоминається довгуючих членів, коли на ті збори не прийдуть вирівнати своїх залеглостий, поступиться з ними після статута. — Гр. Сайкевич, голова; П. Саламаха, секр.

ПЕНН АЛЕН, НАЗАРЕТ, ПА. Бр. св. Димитрія, від. 95, подає до відома всім членам, що піврічний мітінг відбудеться дня 19. червня в домі Профира Зґоби, при ул. Пенн Ален, точно о годині 2-ій пополудни. Проситься всіх членів явитися на сей мітінг, бо є важні справи до полагодження. Також проситься довгуючих членів вирівнати свій довг, бо в противнім разі можуть бути суспендовані. Проситься привести нових кандидатів в члени. — Іван Чорній, предс.; Ф. Мазепа, кас.; Т. Гурин, секр.

РАНКІН, ПА. Бр. св. Григорія, від. 24, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що звичайний мітінг відбудеться в неділю, дня 19-го червня, о год. 7-мій вечером. Кождий член має явитись на сім мітінгу і вирівнати свої вкладки, бо інакше буде суспендований. — М. Туркевич, секр.

ВУДЛАВН, ПА. Піврічний мітінг відділу 120-го відбудеться дня 19. червня в неділю, о 2-ій год. пополудни. Обовязком кождого члена бути на мітінгу, котрий член не явиться заплатить 50 ц. кари, а урядник 1 дол., бо є важні справи до полагодження. — М. Бац, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Тов. Вільна Україна, від. 176, повідомляє всіх членів, що місячні збори відбудуться дня 18. червня, о годині 7.30 вечером, в Укр. Гор. Клюбі, 618 W. Lackawanna Ave. Проситься, щоби всі члени прибули на збори в означенім часі, а довгуючі члени, щоби вирівнали свої вкладки. — Р. Рубльовський, секр.

АЛТУНА, ПА. Бр. Неп. Зач. Пр. Богородиці, від. 145, повідомляє своїх членів, що піврічний мітінг відбудеться дня 19. червня, в неділю, в гали церковній. Обовязком кождого члена явитись на мітінгу. — П. Патроник, предс.; І. Олексин, секр.

ГАРТФОРД, КОНН. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 277, повідомляє всіх своїх членів, що піврічний мітінг відбудеться в неділю, дня 19. червня, о годині 2-ій пополудни, в гали церковній при Валнут ул. Проситься всіх членів явитись і вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. На сім мітінгу секретар здасть справозданнє з шістьмісячного діловодства, а крім того буде ще богато інших справ до полагодження. Котрий член не явиться на згаданім мітінгу, заплатить кару, яку ухвалять присутні члени. — Кость Гвіздь, предс.; Д. Йордан, кас.; П. Курко, секр.

ГЕРКІМЕР, Н. Й. Тов. Запорожська Січ, від. 192, повідомляє своїх членів, що піврічний мітінг відбудеться в неділю, дня 19. червня, о годині 11-ій, в гали Ситизенського Клюбу, 222 King St. Пригадується тим членам, що ще не зложили своєї жертви на Сиротинець, щоби зробили се на сім мітінгу, бо найвисший час сповнити сей обовязок, який ви сами ухвалили. Неявившийся член підлягає карі 1 дол., а урядник 2 дол. — Мотвій Політило, пр.; О. Ангел, кас.; Н. Німий, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Бр. св. Георгія, від. 239, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітінг відбудеться дня 19. червня, в неділю, о 1-ій год. пополудни, на Норт Френклин ул. Обовязком кождого члена є бути на мітінгу. — Іван Хмелик, Іван Паращак, Волод. Сеґінь.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. ім. Ів. Франка, від. 83, повідомляє своїх членів, що мітінг відбудеться дня 19. червня, о год. 2-ій сполудня, в домі Тов. Укр. Амер. Горожан, 847 К. Френклін ул. Проситься членів прибути на сей мітінг. — М. К., секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. Тов. „Любов", від. 370, повідомляє своїх членів і члениць, що мітінг місячний і піврічний відбудеться в неділю, дня 19. червня, зараз по Сл. Божій в 1-ей год. попол. в гали церковній 127 Парк ул. Проситься членів прибути на означений час, бо це піврічний мітінг. Пригадується довгуючим членам, щоби вирівнали свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспедовані. Повідомляється всіх місцевих і позамісцевих членів, що минувшого мітінгу дня 15. мая, предс. Мих. Довгий зрезиґнував з предсідателя відділу, котру то резиґнаці ювідділ приняв до відома, а Константина Марущака, містопредсідателя, відділ вибрав одноголосно предсідателем, а Олександра Ґіну містопредсідателем. Адреса предс.: K. Marushchak, 274 Plainfield Ave., West Haven, Conn. — К. Марущак, предс.; Н. Хабінець, секр.

ПРАВОПИСНА КОНФЕРЕНЦІЯ

Наркомпрос скликує на 25. мая у Харкові правописну конференцію, для усталення українського правопису. На цю конференцію запрошено зза кордону проф. Ст. Смаль-Стоцького, Василя Сімовича, Василя Стефаника, д-ра Ів. Панькевича і представників Наукового тов. ім. Шевченка у Львові.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ДВА ДНІ В СОРБОНІ.

(25. V. 1916 — 3. V. 1927.)

В „Тан" з 25. травня 1916 р. читаємо: „Вчора у великому амфітеатрі Сорбони відбулася урочиста манифестація, присвячена Росії та її знаменитим зусиллям у війні. Були присутні п. Пенлеве, п. Еріо, п. Думер, Його ексцеленція п. Ізвольський, посол Росії, представники президента республики та міністерства закордонних справ п. Жорж Лейґ, військовий губернатор Парижа, низка представників дипльоматичного світу, преси. Вся російська кольонія була присутна"...

Була то церемонія влаштована в честь делеґації державної думи, на чолі якої стояв добре відомий Протопопов. Голова зборів п. Думер „привитав п. Ізвольського, посла великої російської імперії" й заявив, що

„Франція вся має одну душу, що скерована до Росії, що звязана з Францією вічною приязнею".

А потім слово забрав доповідач, красномовний Еріо. То була надзвичайна промова. Історія заховала її для нащадків, правда, в кількох лише примірниках брошури, що носить назву: („L'effort Russe. Par Ed. Herriot. Bloud et Gay, editeurs. Paris-Barcelone, p. 29".

Доповідь почав з

„привітання ц а р е в і, якого всі Французи, не зважаючи на свої політичні погляди, повинні глибоко шанувати... Ми знаємо добре священну особу царя, що є справжнім „робітником на троні", що жиє скромно в двох лише кімнатах, що працює цілі дні, що їсть скромні страви, зусилля якого ніколи не забуде історія, що втілює в собі національну душу Росії".

П. Еріо знаходив

„вогонь Марселези в гимні „Боже, царя храни".

та преклонявся в

„імени всіх Французів перед великим вождом Миколою Миколаєвичем".

А далі з питомим йому натхненням сучасний лідер радикальної партії намалював

„щасливий добробут величезної імперії"..

Одні за другими сипалися безперечні факти та безсумнівні цифри. Промовець не сховав від авдиторії джерела своєї документації про Росію, а саме знаменитої праці Григора Алексинського.

І під бурхливі оплески авдиторії п. Еріо закінчив свою доповідь гимном

„Франії та Росії, що на двох протилежних кінцях Европи представляють те, що є найбільш дорогого та великодушного у людства. Нехай живе Росія"!

І потім промовляли панове Ізвольський та Протопопов.

І обидва твердили що

„ціла Росія без ріжниці кляс, релігій, націй та поглядів стверджує перед цілим світом непохитність своєї приязні до Франції".

І ні разу підчас цієї маніфестації ніхто з присутніх не згадав навіть словом Польщі. Вона була „звичайною провінцією" могутньої імперії — союзника Франції, військова цензура якої слідкувала, щоб нічого відносно Польщі не попало до преси.

І був перший день в Сорбоні.

* * *

В „Тан" з 4. травня 1927 р. читаємо: „Вчора — в день польського національного свята у великому амфітеатрі Сорбони відбулася урочиста манифестація, що була присвячена Польщі та її знаменитим зусиллям у війні. Були присутні: п. Пенлеве, п. Думер, його ексцеленція п. Хлаповський, посол Польщі, представники президента републики та міністерства закордонних справ, п. Жорж Лейґ, військовий губернатор Парижа... Вся польська кольонія була присутна".

П. Пенлеве виголосив велику промову, що також заховається для нащадків. Доповідач „привітав ідеалізм Пілсудського, згадав

„зміст польського національного гимну, що так подібний до Марселези",

і подав низку цифр про

„добробут великої країни, що щасливо відбудувала свою індустрію".

І під бурхливі оплески авдиторії п. Пенлеве закінчив свою доповідь:

„Франція та Польща представляють один і той же ідеал людства, бо історія їм накреслила один і той самий шлях. Нехай живе Польща"!

І потім промовляв п. Хлаповський, що твердив:

„вся Польща переконана в непохитности франко-польської приязни"...

І ні разу підчас цієї маніфестації ніхто з присутніх не згадав навіть словом Західної України. Вона була „звичайною провінцією" могутньої країни — союзника Франції. Цензура не військова, а — що гірше — капіталу слідкує, щоб нічого відносно Західної України не попадало до преси.

І був другий день в Сорбоні.

. . . .

Хто знає, яким буде за девять років третій день у великому амфітеатрі Сорбони? — „Українські Вісти", ч. 28., з 14. травня 1927.

Ілько Борщак.

ДЛЯ КАЛЕНДАРЯ У. Н. СОЮЗА НА 1928 РІК.

—o—

Проситься українських лікарів, дентистів, адвокатів, учителів, бизнесменів, як купців, ріел-естейтменів, контракторів, та інших **професіоналістів і підприємців** в усіх містах Злучених Держав, подати свої адреси для поміщення в календарі У. Н. Союза на 1928 рік.

Також просимо подати, де є і як називаються українські **банки, будівляно - позичкові спілки, кооперативи, Народні Доми** й інщі підприємства.

Також, де є **українсько-американські школи** з правом прилюдности.

І вкінці усі українські **культурні товариства й інституції** (як музичні школи, хори, театри) і **громадські установи** (клюби, товариства).

Просимо поспішитися з присилкою. Реченець до 30-го мая с. р.

Се в інтересі кождого громадянина і всіх українських установ в Америці, бо імена й адреси будуть подані поазбучно і будуть в руках 20,000 членів У. Н. Союза через цілий рік.

Адресувати:

„SVOBODA"
Box 346
JERSEY CITY, N. J.
Видавництво У. Н. Союза.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ДО ВСІХ ДОПИСУВАТЕЛІВ.

Просимо затямити собі:

1. — Дописі писати коротко.
2. — Виразно і читко.
3. — Лиш по однім стороні паперу.
4. — В дописях подавати лиш правдиві вісти.
5. — Писати лише про річи цікаві для усього загалу читачів, або бодай його значної части.
6. — В дописях нікого не перехвалювати без дійсної заслуги.
7. — Не лаяти нікого особисто, ані не нападати, ані не зачіпати.
8. — Не жадати звороту дописі, яку дописуватель написав за кілька мінут (коли її дуже потребує, може у себе оставити відпис).
9. — Не посилати „наглих" дописий з домаганнєм „сейчас" помістити, бо се звичайно тільки показує, що дописуватель опізнився і хоче, щоб редакція се надолужила.
10. — Не присилати до редакциї стихів і поезій недоладних щодо форми, або безвартних щодо змісту; а до того й не жадати звороту таких віршів.

Адм. „Свободи".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ